

Záver

Téma mojej rigorózneho práce, čiže Právna problematika vzťahu Českej národnej banky k bankám obchodným, je v istom slova zmysle témou nevyčerpatel'nou, keďže sa tento vzťah neustále mení.

Ved' to, ako by sme sa mohli na daný právny vzťah pozrieť, z ktorého uhlu pohľadu, na ktoré špecifiká sa zamerať, čo vyzdvihnúť a naopak čo aj opomenúť, nám poskytuje toľko rôznych variácií, že nie je to možné vtesnať do monografie typu rigorózneho práce. Tento objem by úplne ľahko postačil k celoživotnému štúdiu, a aj tak by sme v tejto oblasti, ak by som použil rétoriku indických mníchov, nedosiahli stav „ všeobecného poznania.

V mojej rigorózneho práci som sa snažil poukázat' na tie oblasti, ktoré vytvárajú právny základ vzťahu ČNB ku komerčným bankám. Súčasná právna úprava, ktorá sa kreovala v priebehu času, a ktorá sa vždy pri tom snažila prispôbiť zmeneným spoločenským podmienkam, je z hľadiska dnešných požiadaviek, a dnešných okolností *de lege lata* dostačujúca, avšak v súlade s tým, čo som podotkol aj v rámci príslušných kapitol, vedel by som si *de lege ferenda* predstaviť v príslušných oblastiach zmeny, a naopak v niektorých oblastiach len posilnenie súčasného právneho stavu.

Tak napríklad to, že Česká republika je predstaviteľkou **univerzálneho typu bankovníctva**, tak verím, že to má historické, geografické, ekonomické opodstatnenie, ale mne príde efektívnejší systém oddeleného bankovníctva. Viem, že môj názor môže byť menšinový, ale myslím si, že je efektívnejšie, ak sa celková agenda banky rozdelí na *dve, alebo aj na viaceré časti*, pretože pri dnešnom stave, kedy sa na jednotlivých pracovníkov, ale aj na celkový aparát komerčnej banky kladú vyššie a vyššie nároky po právnej, ekonomickej, rizikovej stránke, tak dané rozdelenie by prinieslo sprehľadnenie a zjednodušenie bankovníctva. A v neposlednom rade užšia špecializácia bankovních domov, ktorej sme už aj v tejto dome svedkami, či už na univerzálne alebo investičné bankovníctvo umožní pre jednotlivé banky hlbšiu analýzu daných oblastí, čo povedie k väčšej efektivite pri poskytovaní služieb, predchádzaní a odstraňovaní z nich vyplývajúcich rizík a celkovej stabilite systému.

No k tomu, aby k takému oddeleniu došlo, je nutná patričná dávka politického konsenzu, a aj konsenzu v odborných kruhoch, takže v blízkej budúcnosti sa takéhoto kroku s veľkou pravdepodobnosťou nedočkáme. Týmto samozrejme nechcem, tvrdiť,

že už v dnešnej dobe k nejakému oddeleniu nedochádza, avšak nie je to oddelenie rigidne stanovené a nie vždy je prevádzané koncepčne.

Domnievam sa, že by aj v oblasti bankovej regulácie, a to nielen s ohľadom na dnešnú globálnu finančnú krízu, malo de lege ferenda dôjsť k určitým zásadným zmenám.

Ako som už spomínal, v zmysle ustanovenia § 4 odst.1 zákona č.21/1992 Sb. o bankách, v platnom znení, minimálna výška základného kapitálu činí 500 000 000 Kč, ktorú ja vzhľadom k vývoju celého národného hospodárstva, či celej ekonomiky ČR **považujem za nedostatočnú**. Pretože, ak pominiem nutnosť zabezpečiť ostatné zákonné podmienky na to, aby žiadateľ získal bankovú licenciu a zameriam sa iba **na kapitálovú otázku danej veci**, tak s kapitálom v hodnote 500 mil Kč dnes už nedisponujú len niektoré vybrané právnické osoby, to je jedno v akej oblasti hospodárstva pôsobiace, ale aj mnohé fyzické osoby.

Sami sme boli svedkami nie tak dávnej minulosti, keď pár jedincov, v úmysle sa protiprávne, nelegálne obohatiť na úkor iných, neváhalo vytvoriť zdanlivo lákajúce produkty v bankovej oblasti, a pod rúškom serióznosti, ktorú dodnes široká verejnosť *venuje pojmu banka*, sľubujúc vysoké úročenie vkladov, sa aj reálne obohatili.

Na mnohých z nich boli krátke aj orgány činné v trestnom konaní, a zodpovednosť za ich *pseudopodnikanie* musel prevziať štát, a tak obeť týchto bankových podvodov nevidaných rozsahov sme museli odškodniť my všetci, v pozícii daňových poplatníkov. Práve tento fakt, ktorý svedčí o „**ľahkej**“ kapitálovej dostupnosti na to, aby žiadateľ získal bankovú licenciu, ma vedie k názoru o potrebnosti navýšenia minimálnej výšky základného kapitálu banky.

Určite by som našiel mnoho odporcov môjho názoru, hlavne z radov zástancov voľného trhu, ktorí by naopak argumentovali, že by sa jednalo o ďalšie „**hádzanie brvien**“ pod nohy rozvoju bankovníctva, avšak myslím si, že vzhľadom na dnešnú situáciu, kedy dochádza na bankovom trhu k významným nadnárodným akvizíciám, a na trh vstupujú veľmi silní hráči, by hranica minimálnej výšky základného kapitálu banky sa mohla pohybovať **až na hranici 1 mld. Kč**. Určite by sa tým viac znemožnil prístup do bankovníctva rôznym špekulantským jedincom, či skupinám a viedlo by to nielen k zvýšeniu právnej istoty v celom systéme, ale hlavne u jednotlivých sporiteľov, ktorí sú jeho *základným kameňom*.

K tomu aby, ČNB dostala svojej neľahkej úlohe musí jej byť zabezpečená aj dostatočná miera *nezávislosti*, pretože tá hrá v oblasti menovej politiky rozhodujúcu úlohu.

To, že je zákonom zabezpečená nezávislosť ČNB čo sa týka, **za prvé** spôsobu voľby a odvolávania jej vrcholných predstaviteľov, kedy sú menovaní a za veľmi striktných podmienok odvolávaní prezidentom republiky, to je jasné, avšak je nutné zabezpečiť aj nezávislosť ČNB inú, dôležitejšiu.

Tým mám na mysli, nielen vysokú mieru nezávislosti na politických vplyvoch, ale predovšetkým, a to je **za druhé** nezávislosť pri rozhodovaní o konkrétnom nastavení menovopolitického nástroja.

Pretože, v prípade závislosti ČNB na vláde si viem živo predstaviť možné podľahnutia politickému tlaku, napr. v období pred voľbami, kedy by sa prijali kroky na krátkodobé naštartovanie ekonomického rastu, ktoré by sa však v dlhšom časovom horizonte prejavili nežiadúcim rastom inflácie, zatiaľ čo rast ekonomiky by sa vrátil na pôvodnú, ba dokonca aj na nižšiu úroveň.

Ako zo stručného výpočtu oblastí, ktoré som ponúkol v príslušnej kapitole, v rámci ktorých sa realizuje **bankový dohľad či už na mieste, alebo na diaľku vyplýva**, že sféra pôsobenia pri kontrole regulovaných subjektov zo strany Českej národnej banky je **dost' široká**, a čo sa týka obsahovej stránky veci aj **pomerne zložitá**. Verím, že by som našiel odporcov, ktorí by vzniesli námietku zbytočnej košatosti právomocí ČNB pri prevádzaní dohľadu, či už sa to jedná širokého okruhu oblastí, do ktorých môže zasahovať, alebo širokého okruhu sankčných opatrení, ktorými disponuje.

Avšak ja zastávam názor, že ešte naša právna kultúra a právne povedomie, možno ak to niekto chce, môže to nazvať právne morálna úroveň v našej spoločnosti nie je na takej úrovni aby bola táto regulácia zmenšená, či celkovo odstránená. Netvrdím, že vždy je kontrola prevádzaná účelne, či prevádzaná za použitia vhodných prostriedkov, stretávame sa aj s názormi, že sa niektorí predstavitelia bánk sťažujú na postup ČNB voči nim, avšak vôbec *existencia právneho inštitútu bankového dohľadu, a tu musím zdôrazniť slovíčko „primeraného bankového dohľadu“* už chtiac nechtiac ovplyvňuje konanie vedúcich predstaviteľov bánk a verím, že v pozitívnom zmysle, pretože hrozba určitou sankciou je jedným z najúčinnějších prostriedkov ako zabrániť protiprávnemu konaniu. *Preto som zástancom pravomocí, ktoré ČNB má voči komerčným bankám.*

Hneď v úvode mojej rigorózneho práce som si stanovil čo bude jej cieľom, v práci som sa snažil cieľ dodržať, a mám pocit, že som ho aj naplnil, avšak do akej miery a nakoľko je to pravda, tak to nechám na láskavom posúdení vás všetkých, ktorý ju budete čítať.

V tejto súvislosti musím však znova podotknúť, že s ohľadom na hĺbku a rozmanitosť právnej problematiky vzťahu Českej národnej banky k bankám komerčným, ktorá sa mi z mojej úrovne poznania javí ako takmer ako nevyčerpatel'ná, je nutné mnou ponúkaný pohľad na túto problematiku aj vnímať.